

ФАКУЛЬТЕТ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ І КІБЕРНЕТИКИ

```
(i=0; i<N; i++)  
k (i=0; j<N; j++)  
c[k] (k=0; k<N; k++)  
a[i, j+1, k] = a[i, j, k];  
b[i+1, j, k] = b[i, j, k];  
z[i, j, k] = a[i, j, k] * b[i, j, k];  
c[i, j, k+1] = c[i, j, k] + z[i, j, k];
```


РАМАЗАНОВ Султан Курбанович

Декан факультету
Доктор технічних наук,
доктор економічних наук,
професор

Народився у 1949 р. у маленькому високогірному аулі Хрюг Ахтинського району Дагестанської АРСР (РФ) у багатодітній родині колгоспників. У 1968 р. з медаллю закінчив середню школу і вступив на математичний факультет Донецького державного університету.

У студентські роки на вибір наукового шляху і становлення С. К. Рамазанові як ученого значний вплив мали провідні викладачі та науковці — академік АН УРСР Я. Б. Лопатинський, декан математичного факультету А. І. Бородин, член-кореспонденти АН УРСР І. І. Гіхман, А. І. Данилюк, доценти В. П. Шевченко (нині ректор ДонНУ, академік НАН України), П. М. Величко, Р. М. Тригуб та ін. Проходячи практику в інституті прикладної математики і механіки, Султан Рамазанов написав і на відмінно захистив дипломну роботу — «Регулярність і теореми існування нерівномірно еліптичних квазілінійних рівнянь» (під керівництвом академіка АН УРСР І. В. Скрипника, що очолював інститут ПММ НАН України, м. Донецьк).

Після закінчення навчання і здобуття кваліфікації «Математика», у 1973 р. Султан Курбанович як відмінник отримав направлення на роботу в обчислювальний центр Ворошиловградського машинобудівного інституту, де розпочав свій трудовий шлях молодшим науковим співробітником. Згодом С. К. Рамазанов — асистент, старший викладач і доцент кафедри технічної кібернетики і систем керування, створеної у 1975 році на базі ОЦ за його безпосередньої участі. У 1989 р. Султана Курбановича обрали завідувачем кафедри технічної кібернетики і систем керування, а упродовж 1998—2009 рр. він очолював кафедру економічної кібернетики СНУ ім. В. Даля. З 2001 р. С.К. Рамазанов — декан факультету управління, що згодом був перейменований на факультет інноваційної економіки й кібернетики.

У 1982 р. в Інституті кібернетики АН України (м. Київ) С. К. Рамазанов захистив кандидатську дисертацію за фахом «Технічна кібернетика й теорія інформації». У 1998 р. — докторську за двома спеціальностями — «Інженерна екологія» і «Промисловий транспорт», через десять років — другу докторську дисертацію «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці».

Опублікував 12 монографій, близько 250 наукових праць, а також понад 40 навчально-методичних видань, зокрема 8 навчальних посібників.

© Видавничий дім «Літопис»
<http://www.litopis.org.ua>

До складу факультету входять кафедри: управління персоналом та економіки праці, управління проектами та прикладної статистики, маркетингу, економічної кібернетики. Напрями підготовки: «Економічна кібернетика», «Маркетинг», «Управління персоналом та економіка праці», «Прикладна статистика». На факультеті працюють 10 докторів та 46 кандидатів наук. Аспірантура та докторантура за спеціальностями: 05.13.03 — Системи та процеси керування, 08.00.04 — Економіка та управління підприємствами.

«Я почувствовав необхідність в основательном учении, в образовании, дабы быть на свете полезным человеком»
Володимир Даль

Вступ. Шановний читачу! Матеріал цієї статті був частково опублікований п'ять років тому в книзі «Ми — Далівці». Однак я сподіваюся, що ми з вами за ці роки збагатилися знаннями, добротою і життєвим досвідом! Якщо ні, то ми «пташки-дятли», що довбалися, а розуму так і не напрацювали. Нові знання, культура і духовність — це ті якості й постулати, яких нам сьогодні бракує. Про це говорять багато і часто філософи та політики, але всі в реальності грішать перед Богом! Напевно, вони думають, а я не знаю, про що вони можуть взагалі серйозно думати, крім живота свого! А може, їх взагалі не вчили, а може, вони не хочуть думати про патріотизм, не можуть аналізувати і бути Людиною?

Ми з вами стоїмо на порозі духовно-культурної й освітньої катастрофи! Найстрашніше, чого я в найближчому майбутньому боюся найбільше, так це — низький рівень розвитку окремих людей на тлі нинішніх економічного матеріалізму, споживання і втрати моральних і духовно-культурних цінностей. І, можливо, мої морально-духовні погляди комусь допоможуть обрати свій шлях у житті.

Тож я хотів би розповісти про себе, кафедру, факультет і про рідний Далівський університет, що є для мене фортецею і джерелом життя, становлення й розвитку. При цьому я вирішив матеріал попередньої схожої статті лише виправити і доповнити новими подіями.

Особливо відзначу, що 2008 рік для мене був знаменним і багаторазово ювілейним — це 40 років, як я став українцем, 35 років, як працюю в нашому університеті, 20 років, як завідую кафедрою і майже 10 років, як я — декан факультету, а 2009 рік — ще два ювілеї — 35 років кафедрі кібернетики і мое 60-ліття. Отже, все по черзі.

Небагато, а може, багато про себе. «Горцы — вечные путники. Одни направляются в путь за богатством, другие — за славой, третьи — за правдой. И вот те, что вышли за богатством, вернулись, добыв его, и теперь наслаждаются результатами своего похода. И вот те, что вышли за славой, добыли ее и теперь живут, поныяв, что она ничего не стоит и что, напрасно были употреблены такие усилия. Но у тех, кто вышел за правдой, оказалась самая длинная, бесконечная дорога». (Р. Гамзатов. «Мой Дагестан»).

Я, на щастя, обрав третій шлях. Приймаючи рішення про місце подальшого навчання, зробив свій вибір із таких міркувань. По-перше, це Україна, що була на той час однією з провідних республік Союзу і уявлялась мені (за моїми шкільними знаннями), як прекрасний край із великим народом, красивою природою, блакитним небом (як у Дагестані) і — багатою землею. Я не помилився! По-друге, після закінчення школи про продовження мого навчання не йшлося (на думку батька, який один утримував усю родину), однак керівництво школи й аул підтримали мої наміри здобути освіту. Але для того, щоб навчатися в Дагестані, потрібні були великі кошти. Тому тих 120 карбованців, які батько все-таки мені дав, мало б вислати мені на дорогу до Донецька (благо, був майже прямий потяг) і назад. Хотілося здобути фах інженера. Звання «інженер» звучало для мене дуже серйозно. Тому вирішив вступати в Донецький політехнічний інститут. Однак цей вуз справив на мене дуже неприємне перше враження (нехай простять нинішні мої колеги й друзі з цього інституту, де я був згодом навіть експертом з ліцензування й акредитації). Так я став студентом Донецького державного університету. Я просто закохався в цей вуз, у місто Донецьк,

його людей. Звичайно, дуже важко було долати мовний бар'єр, звичаї і традиції. Слід відзначити, що хоча навчався я у глухому аулі, моєї шкільної підготовки з математики та інших фундаментальних і природничих наук було достатньо, щоб вступити в Донецький університет, і, мало того, серед студентів я був серед перших. Мабуть, допомогло ще й те, що в школі, незважаючи на щоденні доручення батька по господарству, у 8 і 9 класах я паралельно навчався в Дагестанській філії фізико-математичної школи МДУ (довідався про це в журналі для школярів «Математика в школі», що потрапив до мене випадково). Отак я став математиком. Але головне, що саме в ці чудові студентські роки я знайшов багато друзів. Зустрівся з ними і під час навчання, і працюючи в будівельних загонах, і розвантажуючи вагони на базах, щоб заробити додатково гроші на прожиття, і в експериментальному інституті та ін. Отут мене навчили «усього». Хотів би відзначити, що я «ласий» на друзів. Їх у мене по всій Україні — безліч. Якщо назвати всі міста, де живуть мої друзі — це буде вся географія України (тобто знаю Україну від териконів Донбасу до скель Довбуша). Думаю, що моя любов до людей взаємна! Наприклад, відзначу, що мене на о. Хортиця посвятили в козаки, про що маю відповідну грамоту. І цим я також пишаюся.

Виникнення кафедр, спеціальностей із кібернетичної та інноваційної науки. Інноваційна економіка й кібернетика — це економіка, що базується на знаннях і нових технологіях управління. Суспільство, економіка базуються на знаннях (Knowledge society — К-суспільство, Knowledge economics — К-економіка), нестримно завойовує світ. Масове виробництво і поширення знань обіцяють за історично короткий відрізок часу змінити його. Ймовірно, це станеться протягом життя декількох поколінь. Бурхливий розвиток інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) як потужних інструментів для роботи з інформацією і знаннями суттєво прискорює такі зміни.

У стратегічній перспективі певна група країн відчутно посилить свою роль у світових процесах за рахунок пріоритетного виробництва і використання новітніх знань, підвищивши тим самим якість і безпеку життя своїх громадян. Решта країн, що не опанували ці знання й інструменти, стануть ще більш залежними від першої групи і розраховуватиметься з нею за блага цивілізації дешевою робочою силою, природними ресурсами, екологічними квотами й іншими складовими своєї національної безпеки. Тому на ранніх стадіях становлення К-суспільства і — економіки украй важливо сформулювати правильне бачення місця і ролі України в глобалізованому суспільстві, заснованому на знаннях і новітніх технологіях, для досягнення намічених цілей в найближчій і довгостроковій перспективі. Економіка такого типу отримала назву інноваційної й інформаційної, головним виміром якої стало технологічне й управлінське суспільство. Воно характеризувалося масовим виробленням інформації

Міжнародна наукова конференція

і знань типу «як діяти» в межах так званої «економіки знань». Головна мета цієї економіки полягала у використанні знань і ІКТ для створення нових технологічних інновацій, конвертації їх у нові товари і послуги і в підвищення їх додаткової вартості на всьому економічному ланцюжку — «від ідей до товару або послуги». Це суспільство почало забезпечувати високій економічний розвиток окремих країн і транснаціональних компаній, але не гарантувало якість і безпеку життя своїх членів. Розвинені країни світу і великі транснаціональні компанії узяли на озброєння потужніші продуктивні сили, якими стали інформація і знання типу «як діяти» з метою свого подальшого збагачення.

Інноваційній економіці потрібні нові професіонали управління і ІТ-фахівці.

Розвиток науково-технічного прогресу і зміст соціального замовлення на сучасних фахівців для індустріального регіону, яким є Луганська область, багато в чому визначається масштабом застосування нових інформаційно-комп'ютерних технологій і результатів кібернетики та інформатики. З огляду на це, в 1968 р. у Луганському машинобудівному інституті було створено Лабораторію обчислювальної техніки, яку очолив доктор технічних наук, професор Е. Е. Рафалес Ламарка. Він зробив значний внесок у розвиток обчислювальної техніки в ЛМСІ (ЕОМ «Промінь», «Мир-1» та ін.), а також запросив до ЛОТ багатьох кваліфікованих фахівців галузі, зокрема кандидата технічних наук, старшого наукового співробітника М. П. Семесенка та ін. У зв'язку з переходом у 1970 р. професора Е. Е. Рафалеса на кафедру прикладної математики завідувачем ЛОТ ЛМСІ став доцент М. П. Семесенко. Він суттєво поліпшив матеріально-технічне і кадрове забезпечення ЛОТ, запросив на роботу на кафедру з різних НДІ і вузів фахівців у комп'ютерно-інформаційних технологіях, кібернетики і математики.

У 1975 р. на базі Лабораторії обчислювальної техніки в ЛМСІ було створено кафедру технічної кібернетики і систем керування (наказ Мінвузу № 72 від 17.02.1975 р.). Створення кафедри здійснювалося під безпосереднім керівництвом доцента М. П. Семесенка, що і став першим її завідувачем.

Лабораторія обчислювальної техніки до 1989 р. входила до складу кафедри, і кількість усіх співробітників на той період становила 38 осіб, із них — 2 кандидати наук. У подальшому для роботи на кафедрі запрошували молодих фахівців з різних вузів країни.

Технічною базою створення кафедри були ЕОМ типу «Промінь», «Мир-1», «Мир-2», «Наіри», «Мінськ-22», «БЭСМ-4М» та ін., придбані під безпосереднім керівництвом колишнього ректора інституту професора Б. П. Румянцева, а науковою — господарські угоди з багатьма підприємствами області і країни з різних науково-технічних напрямків.

Біля витоків становлення кафедри стояли нинішній її завідувач доцент С. К. Рамазанов, а також В. М. Даніч, В. А. Цигунов, В. К. Варешський, Е. М. Болотінський, Н. М. Худяков, наукові співробітники Б. І. Карпов, М. І. Танченко, В. Л. Іванов, В. Д. Ковальов, В. К. Зайко, Е. Й. Гіркин, С. М. Танченко, Е. І. Бібко, Т. В. Дубиніна, Н. О. Рязанцева та багато інших.

З 1975 по 1978 р. — це важкий час адаптації наукових напрямків і дисциплін із технічної кібернетики і систем керування в інституті й регіоні. Відбувалася підготовка матеріально-технічної бази і викладацьких кадрів. У ці роки на кафедрі викладали фундаментальні й загально технічні дисципліни: «Обчислювальна техніка і програмування на ЕОМ», «АСУ підприємствами», «Обчислювальна математика і програмування» для студентів майже всіх спеціальностей. За цей період співробітники кафедри виконали і впровадили у виробництво 7 госпдоговірних робіт із загальною обсягом 570 тис. руб. (за тими цінами).

Важливою подією для кафедри було відкриття на ній у 1978 р. Галузевої науково-дослідної лабораторії (ГНДЛ) Міністерства загального машинобудування і СКТБ «Алмаз». Основним науковим напрямком ГНДЛ була розробка спеціального математичного і програмного забезпечення неоднорідних багатомашинних комплексів для об'єктів оборонного й космічного призначення.

Низку важливих науково-технічних робіт кафедра виконувала на замовлення Інституту кібернетики АН України, підприємств і організацій колишнього Союзу.

Захист робіт та вручення дипломів

У цей період при кафедрі відкрили аспірантура для підготовки своїх викладацьких і наукових кадрів.

На основі напрацьованого потенціалу і за замовленням МОМ СРСР у 1985 р. на кафедрі було відкрито спеціальність «Робототехнічні системи», яку згодом перейменували на «Комп'ютеризовані інтегровані системи і робототехніка», а далі — на «Гнучкі комп'ютеризовані системи і робототехніка». Зважаючи на потреби регіону у фахівцях із сучасних комп'ютерно-інформаційних технологій у менеджменті й економіці в цілому, у 1992 р. на кафедрі відкрили ще одну нову спеціальність — «Інформаційні системи в менеджменті».

У 1988 р. при кафедрі було відкрито НДІ інформаційних і керівних систем. Значно зросла лабораторна база кафедри.

За час свого існування, тобто з 1990 р. по 2009 рр., кафедра кібернетики здійснила підготовку понад 1000 фахівців нового покоління із кваліфікаціями інженер-електромеханік, інженер-системотехнік, системний аналітик, менеджер інформаційних систем, економіст-математик та ін.

Рівень працевлаштування випускників щорічно становить в середньому 97%, причому робочими місцями наших випускників є як великі, так і малі фірми й підприємства, банки й акціонерні товариства та багато інших організацій і економічних структур, де здійснюються автоматизація, комп'ютеризація, інформатизація й розробка та використання систем прийняття різних управлінських і економічних рішень.

У 1982 р. в Інституті кібернетики АН України (м. Київ) я захистив кандидатську дисертацію «Оцінка й ідентифікація стохастичних мультиплікативно-аддитивних сумішей» за фахом «Технічна кібернетика і теорія інформації». Результати цієї роботи використовуються при розробці автоматичних систем наукового експерименту й автоматизованих систем керування технологічними процесами різних виробництв. Розроблені методи й алгоритми застосовуються в системі математичного забезпечення статистичної обробки результатів експериментів на базі багатомашинних комплексів, у процесах вуглезбагачення і ін. У ці роки я був відповідальним виконавцем багатьох науково-дослідних робіт за господарськими угодами.

З великою вдячністю і повагою згадую наказ тодішнього ректора професора О. М. Коняєва, який доручив мені проведення інститутського науково-методичного семінару (протягом 7 років з усіма викладачами і співробітниками інституту з виконанням випускної роботи!) з прикладних проблем реалізації й автоматизації наукових експериментів на математико-комп'ютерній основі.

У 1988 р. мене призначили виконувачем обов'язків завідувача кафедри технічної кібернетики і систем керування, а в наступному році вже обрали на посаду завідувача цієї кафедри, а з червня 1998 р. — кафедри економічної кібернетики Східноукраїнського національного університету.

У 1997 р. успішно захистив докторську дисертацію «Автоматизація управління виробничо-

транспортним комплексом в системі екологічного моніторингу з двох спеціальностей: «Інженерна екологія» і «Промисловий транспорт». У 2008 р. — другу докторську дисертацію за фахом «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці» «Модели и информационные технологии эколого-экономического управления производственной системой в нестабильной среде». Відзначу, що сьогодні я маю 4 спеціальності ВАК Союзу й України (причому 3 з них — докторські ступені).

Наукова школа і коло інтересів — «Інтелектуальні і нелінійні методи моделювання і керування складними системами», тобто інтелектуалізація моделювання, управління й прийняття рішень у соціально-економічних і екологічних системах; нелінійні технології і процеси в складних системах; інтелектуальні системи і технології моделювання, прогнозування, управління й прийняття рішень для екологічного й економічного моніторингу; математичне комп'ютерне моделювання еколого-економічних, медико-біологічних і технологічних процесів і систем.

Основні етапи моєї наукової і педагогічної діяльності минули в рідному Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля.

Відзначу, що я стояв біля витоків створення не лише кафедри технічної кібернетики і систем керування, а також відкриття на кафедрі першої спеціальності «Робототехнічні системи» (1985 р.), перейменованої згодом у «Гнучкі комп'ютеризовані системи і робототехніка». На її основі була створена ще одна нова кафедра «Комп'ютеризовані системи» (1998 р.). Із колективом кафедри також відкрив багато нових спеціальностей для підготовки фахівців із нових напрямків і технологій для регіону і країни, а саме: «Інформаційні системи в економіці», «Економічна кібернетика», «Інформаційні керівні системи і технології».

Керую підготовкою бакалаврів, фахівців і магістрів зі спеціальностей «Інформаційні системи в менеджменті», «Економічна кібернетика» й «Інформаційні керуючі системи і технології». При цьому веду спецкурси «Математичні методи і моделювання», «Математичне програмування і дослідження операцій», «Методи і системи прийняття рішень», «Комп'ютеризоване проектування складних систем», «Економічна динаміка і синергетика», «Нелінійні моделі й аналіз складних систем», «Аналіз, моделювання і управління економічними ризиками», «Електронна комерція» та ін.

Під моїм керівництвом виконані і впроваджені у виробництво 16 госпдоговірних НДОКР обсягом понад 5 млн. руб. (до 1993 р.) і 8 держбюджетних НДР в обсязі більш ніж 800 тис. грн. (1992–2008 рр.).

Результати розробок впроваджені в різні виробництва й отримано значний соціально-економічний і екологічний ефект, а саме в НПП МОМ СРСР (розробка спеціального математичного і програмного забезпечення АСУ вимірювальними комплексами оборонного і космічного призначення); ПЗ «Краснодонвугілля» (принципи і методи побудови інтегрованих інтелектуальних підсистем ІАСУ збагачувальними

Диплом магістра СНУ за спеціальностями «Прикладна статистика», «Інтелектуальна власність», «Управління проектами» — гарантія професійного успіху

фабриками (ЗФ) для створення системи локального екологічного моніторингу ЗФ і шахт; узагальнені еколого-економічні критерії планування; управління і прийняття рішень для збагачувальних фабрик з урахуванням маркетингових досліджень; програмне забезпечення АРМів для мережевого екологічного моніторингу і менеджменту вуглезбагачувальних фабрик і зокрема АРМ інженера-еколога ЗФ; моделі й програмне забезпечення планування підсистеми «Транспорт» ЗФ); ЦЗФ « Комендантська «ПЗ «Антрацитвугілля» (комплексні технологічно-екологічні й економічні критерії управління і прийняття рішень; моделювання роботи головного збагачувального цеху, водно-шламової схеми, схеми регенерації і сировинної бази; програмне забезпечення АРМів організаційно-економічного й екологічного обліку, планування й управління ЦЗФ в умовах систем екологічного моніторингу); ПЗ «Луганськвуглезбагачення» ЗФ «Самсонівська» (програмне забезпечення АРМів організаційно-економічного й екологічного обліку, планування і управління ЗФ для інтеграції систем моніторингу ОС у зоні ЗФ); Інститутом «НІПІУвуглеавтоматизація» (комплексні технологічно-екологічно-економічні критерії управління і прийняття рішень для збагачувальних фабрик; методи, алгоритми і програмне забезпечення гібридних інтелектуальних регуляторів, заснованих на нечіткій базі знань для автоматизованого керування окремими технологічними процесами і збагачувальними об'єктами; інтегральну екологічну модель вуглезбагачувальної фабрики і її технологічних процесів; алгоритми і програмні засоби контролю і діагностування об'єктів вуглезбагачувальної технології на основі сучасних інформаційних технологій; програмне забезпечення АРМів для мережевого екологічного моніторингу і менеджменту вуглезбагачувальних фабрик); Єнакіївський металургійний комбінат (розробка програмного забезпечення для автоматизації обліку й контролю роботи залізничного транспорту); ПО «Луганськвугілля» (деякі підсистеми АСУ шахтою «Луганська-1»), мерія м. Свердловська (інформаційно-аналітична система підтримки прийняття управлінських рішень) та ін.

Керуючи науково-організаційною роботою кафедри, підготував і випустив 6-х кандидатів наук і 1 доктора наук. Нині керую підготовкою магістрів, 5 аспірантів, одного докторанта, а також багатьох здобувачів. Є членом спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій — Д18.02.02 (технічні науки) при Східно-українському національному університеті імені Володимира Даля, членом редколегії журналів «Вісник СНУ ім. В. Даля», «Управління проектами і розвиток підприємств», «Екологія», «Маркетинг» та ін.

Одружений, маю двох дітей, які здобули освіту в нашому університеті і ростуть дві внучки, що сподіваюся будуть також далівцями.

Факультет інноваційної економіки й кібернетики

Створений у серпні 2009 р. в результаті перейменування факультету управління економікою, який у свою чергу, був створений у липні 2007 р. шляхом поділу факультету управління, до складу якого входили провідні кафедри економічного й фінансового факультетів, що понад 30 років готували спеціалістів у галузі управління економікою. Очолює факультет доктор технічних наук, доктор економічних наук професор С. К. Рамазанов.

Факультет має могутній науково-педагогічний і матеріально-технічний потенціал для здійснення підготовки фахівців, які володіють методами управління економічними процесами, маркетингу, управління проектами та трудовими ресурсами.

За роки існування цього підрозділу університету (з 2001 р.) як факультету управління, факультету управління економікою (з 2007 р.) та факультету інноваційної економіки й кібернетики (з 2009 р.) підготовлено більш ніж 4 000 фахівців із перспективних та сучасних напрямків перехідної, ринкової та інноваційної економіки.

На факультеті працює понад 70 викладачів, серед них 15% мають ступень докторів наук, та 67% — кандидатів наук. Більшість кафедр очолюють доктори наук, професори, провідні спеціалісти у відповідних галузях. Фахівці та студенти факультету проводять наукові дослідження з проблем: інтелектуальні системи та технології моделювання, прогнозування, управління та прийняття рішень у процесі екологічного та економічного моніторингу; комп'ютерне та математичне моделювання еколого-економічних, медико-біологічних та технологічних процесів і систем; нелінійне моделювання в соціально-економічних та екологічних системах; управління регіональними системами освіти (професор

С. К. Рамазанов); управління проектами в перехідних економіках, підготовка нової генерації державних службовців в Україні (професор В. А. Рач); формування, використання та розвиток управлінського потенціалу, тенденції розвитку регіонального ринку праці (доцент В. Г. Сумцов); теоретичні й методичні аспекти підвищення ефективності маркетингової діяльності підприємств (професор Т. С. Максимова).

Викладачі та студенти проходять стажування за кордоном, публікують наукові статті у фахових збірниках, беруть участь у спільних проектах з ученими провідних університетів Росії, Греції, Німеччини, Іспанії, Франції, Польщі. На факультеті працює аспірантура й докторантура, видаються збірки наукових праць за напрямами досліджень. Періодично проводиться науково-практична конференція «Методи, моделі та інформаційні технології в сучасній економіці». Щороку, починаючи із 2003 року, співробітники факультету інноваційної економіки й кібернетики займають призові місця на виставці «Сучасна освіта України».

Студенти факультету інноваційної економіки й кібернетики мають змогу займатися в мистецьких студіях, брати участь у роботі наукових гуртків, реалізовувати свої організаційні здібності в університетських громадських об'єднаннях, відвідувати різні спортивні секції. Щорічно проводиться наукова конференція студентів, аспірантів та молодих учених «Проблеми глобалізації та моделі стійкого розвитку економіки». Органічне поєднання навчання із творчими ініціативами дозволяє здобувати призові місця в різноманітних студентських конкурсах.

Перспектива розвитку факультету пов'язана з подальшим втіленням у життя принципу вільної творчої освіти, удосконаленням наявних бакалаврських та відкриттям нових магістерських програм, розширенням міжнародного співробітництва.

Основним напрямком діяльності факультету є організація навчально-виховного процесу підготовки

Участь викладачів кафедри у Міжнародному майстер-класі президента Японської асоціації управління проектами професора Хіроши Танака

фахівців за денною, заочною та прискореною формами навчання, різними освітньо-кваліфікаційними рівнями (бакалавр, спеціаліст, магістр) за наступними спеціальностями: 8.030502 — Економічна кібернетика; 8.030507 — Маркетинг; 8.030505 — Управління персоналом та економіка праці; 8.050110 — Прикладна статистика; 8.080401 — Інформаційні управляючі системи і технології; 8.000002 — Інтелектуальна власність; 8.000003 — Проектний менеджмент.

Усі спеціальності мають IV рівень акредитації.

Кафедра «Управління персоналом і економічної теорії» (завідувач кафедри — доцент В. Г. Сумцов).

Функціонування і розвиток кафедри ми поєднували з чітко вибраною стратегією, що визначає її напрямки і механізм реалізації. Лише в цьому випадку можна говорити про будь-яке явище як про живий організм.

Перша проблема, що стояла перед кафедрою, це забезпечення підготовки спеціалістів в царині формування економічного мислення через дисципліни, які ми викладаємо. Для цього потрібні насамперед висококваліфіковані спеціалісти. За достатньо короткий термін захистили кандидатські дисертації 10 викладачів і докторські — 3.

З 1995 р. починається підготовка спеціалістів за новітньою спеціальністю «Управління трудовими ресурсами», а згодом — «Управління персоналом і економіка праці». За клопотанням кафедри вперше у вузі починають викладати на технічних факультетах дисципліну «Маркетинг». Тобто вже ці два фактори свідчать про те, що кафедра не лише бачить перспективи загального розвитку, а й активно бере участь у їх реалізації.

У плані активізації наукової діяльності, починаючи з 2000 р., кафедра регулярно проводить міжнародні наукові конференції і за їхніми результатами видає тези доповідей і «Вісник Східноукраїнського національного університету».

Із переходом України до ринкової економіки Кабінет Міністрів поставив перед вузами нове завдання забезпечити перепідготовку управлінських кадрів і в такий спосіб накопичити критичну масу керівників, здатних господарювати в нових ринкових умовах.

Проведення тренінгу слухачів центру

Під час лекції

За підсумками конкурсів вузів із забезпечення перепідготовки, університет вийшов у число призерів 9 вузів України, яким довірили реалізацію програми «Українська ініціатива». З цією метою було створено «Центр із перепідготовки управлінських кадрів для сфери підприємництва».

Тут також здійснюється значна робота за різними напрямками: підвищення кваліфікації викладацького складу, що постійно проводилось іноземними представниками через систему семінарів; організація навчального процесу з використанням новітніх технологій, що значно підвищує імідж вузу.

На даний період часу перепідготовлено більш ніж 1 000 управлінців. Реалізація міжнародних зв'язків проводиться через спільну діяльність з університетом МакГіл Канада. Виконується спільний «Проект регіонального навчання і розвитку консультативних можливостей в Україні».

Кафедра успішно співпрацює з Вищою школою менеджменту і консалтинговою фірмою Варшави (Польща).

Одним із досягнень колективу є підготовка навчальних посібників. З 2001 р. видано 12 навчальних посібників, з яких 4 — із грифом МОН України.

Кафедра «Управління проектами та прикладна статистика»

(завідувач кафедрою — професор В. А. Рач). Час — це поняття відносне. Його швидкість вимірюються подіями, у певний, визначений всіма, проміжок часу. Кафедра управління проектами та прикладної статистики за цим «відрізком часу» доволі юна — їй усього 13 років. Але за цей час відбулося дуже багато подій.

Кафедру було створено 2 квітня 1996 року. Причиною постановки цього підрозділу університету була не дуже сильна практична математична підготовка економістів. За задумом тодішнього ректора О. М. Коняєва для підсилення такої підготовки доцільно було б усі дисципліни математичного циклу практичної спрямованості зосередити на одній кафедрі. Спочатку кафедра називалася «Економетрія і соціально-економічна статистика». І перші результати не змусили себе чекати. Було відтворено логіку вивчення дисциплін математичного циклу практичної спрямованості, ліквідовано дубляж викладення матеріалу з різних дисциплін, встановлено контакт із провідними математичними школами України прикладної

математичної спрямованості. Але це зруйнувало багаторічні традиції (і не тільки нашого університету) відносно того, хто і що повинен викладати. Тому багато що повернулося на круги своя. За кафедрою закріпили лише дві дисципліни «Статистика» та «Економетрія». На тлі цих подій кафедрі вдалося зберегти науковий потенціал, який було сформовано попередньо в науково-дослідному колективі — «Створення виробів з композиційних матеріалів». У 1996

році цей колектив отримав сертифікат Національного космічного агентства на право здійснювати, розробляти та створювати космічну техніку. Маючи потужний кадровий потенціал, кафедра прийняла рішення з обслуговуючої стати випускною, і не просто, а за декількома спеціальностями, які тільки з'явилися в Україні. У 1998 р. першою в нашій країні кафедра отримала ліцензію на право підготовки фахівців за магістерськими програмами з — «Якості, стандартизації та сертифікації», «Інтелектуальної власності» та «Управління проектами». Першу спеціальність за рішенням ректорату передали іншій кафедрі. У цьому ж році кафедра отримала нову назву — «Проектний менеджмент та економетрія». Але на цьому вона не зупинилася і з 2000 року почала здійснювати підготовку фахівців за спеціальністю «Економічна статистика» за програмами магістра та спеціаліста та змінила назву на — «Управління проектами та економічна статистика».

А в 2005 р. кафедра почала називатися «Управління проектами та прикладна статистика» та почала готувати спеціалістів та магістрів з прикладної статистики.

Усе це лише віхові події, а між ними — 2 міжнародних конгреси; відкриття у 2000 р. фахового збірника (поки що єдиного в Україні за спеціальністю «Управління проектами та програмами»); захист докторської та 5-ти кандидатських дисертацій, видання 3-х навчальних посібників із грифом МОН України; формування наукових шкіл з нових напрямків; облаштування кафедри і багато — багато чого іншого. За 13 років опубліковано більш ніж 500 статей, взято участь у 87-ми конференціях, 6-ти міжнародних симпозиумах, отримано 163 патенти на об'єкти інтелектуальної власності, з яких 34- спільно зі студентами.

Співробітники кафедри розробили 6 програмних продуктів, які зареєстровано в Державному департаменті інтелектуальної власності. Наші студенти є постійними учасниками та призерами студентських конференцій, конкурсів олімпіад.

Сьогодні кафедра розвивається згідно зі своєю стратегією, яка базується на системній методології та

Колектив викладачів та співробітників кафедри маркетингу

є суттю і джерелом вагомих переваг нашої команди викладачів, співробітників, студентів і випускників.

Кафедра «Маркетинг» (завідувач — професор Т. С. Максимова). Кафедра маркетингу створена наказом ректора Луганського машинобудівного інституту від 8 вересня 1972 р. № 585 і називалася на той час «Кафедра економіки і планування матеріально-технічного постачання». У 1993 р. її було перейменовано на «Кафедру маркетингу».

Головне завдання, що стоїть перед кафедрою, — максимальне наближення змісту і можливостей сучасної освіти до потреб сьогодення на підставі активного використання у навчальному процесі інноваційних методів та технологій.

Наукова діяльність кафедри є невід'ємною складовою підвищення якості підготовки спеціалістів із вищою освітою та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

На кафедрі результативно функціонує наукова школа «Методологія діагностування та прогнозування розвитку маркетингової діяльності економічних систем», яку очолює доктор економічних наук, професор Тетяна Семенівна Максимова.

За результатами наукових досліджень на кафедрі щорічно видають монографії, публікують статті у фахових збірниках наукових праць, впроваджують науково-методичні розробки на промислових підприємствах м. Луганська та Луганської області.

Результати наукових досліджень використовуються у навчальному процесі та при організації науково-дослідної роботи студентів.

На кафедрі працює студентський науковий гурток. Студенти спеціальності «Маркетинг» постійно беруть участь у науково-практичних конференціях студентів, конкурсах студентських робіт, олімпіадах, залучаються до виконання НДР.

Розвиток усіх напрямків діяльності кафедри здійснюється під керівництвом завідувача. Цілеспрямованість, відчуття відповідальності за справу та колектив кафедри, вимогливість до себе та співробітників — це далеко неповний перелік особистісних

З 1997 р. кафедра видає збірник наукових праць «Маркетинг: теорія і практика», занесений до переліку фахових видань ВАК України

якостей сучасного керівника кафедри «Маркетинг» доктора економічних наук, професор Тетяни Семенівни Максимової.

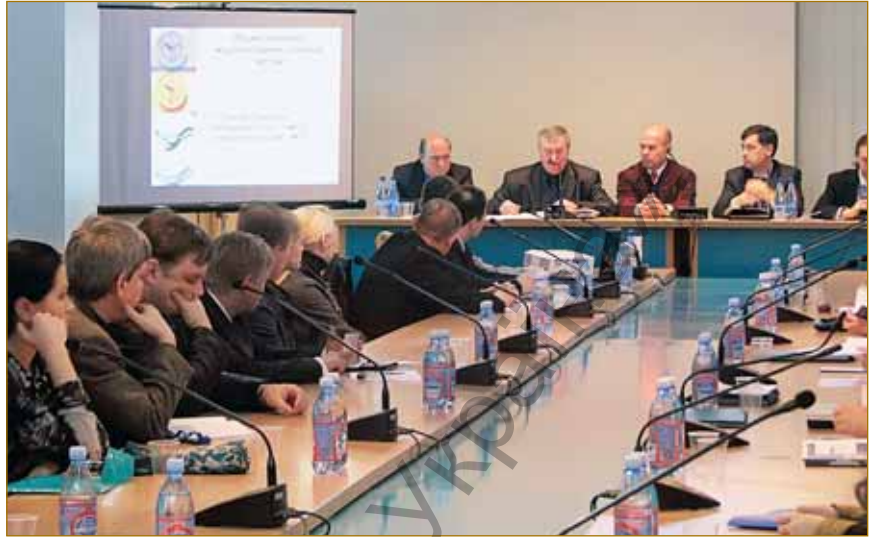
Під її керівництвом на кафедрі створена та результативно функціонує наукова школа, здійснюється підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації (кандидатів і докторів економічних наук), налагоджено обмін науково-педагогічним досвідом зі спорідненими кафедрами провідних вузів України. Особисто Тетяна Семенівна має понад 130 наукових публікацій, у яких розглядаються теоретико-методологічні підходи до розв'язання організаційно-економічних проблем в управлінні маркетинговою діяльністю сучасних суб'єктів господарювання.

Кафедра економічної кібернетики (завідувач — професор С. К. Рамазанов). В Україні спеціальність економічна кібернетика з'явилася у 1965 р. спочатку в трьох університетах. Враховуючи її актуальність, у 1968 році у Луганському машинобудівному інституті було створено лабораторію обчислювальної техніки яку очолив доктор технічних наук, професор Е. Е. Рафалес-Ламарка. Внесок його в розвиток інформатизації інституту — величезний. У 1970 р. завідувачем лабораторії став доцент М. П. Семесенко, який зробив значний внесок у розвиток матеріально-технічного та кадрового забезпечення лабораторії обчислювальної техніки, запрошуючи з різних науково-дослідних інститутів і вузів спеціалістів з комп'ютерних технологій, кібернетики, математики. Одним із них був молодий випускник Донецького державного університету С. К. Рамазанов.

У 1975 р. (Наказ Мінвузу № 22 від 17.02.1975 р.) на базі Лабораторії обчислювального центру Луганського машинобудівного інституту було створено кафедру технічної кібернетики та систем управління,

Випускники кафедри ЕК у музеї університету після вручення дипломів

Міжнародна науково-практична конференція кафедри ЕК

першим завідувачем якої став М. П. Семесенко. Технічною базою кафедри були ЕОМ «Промінь», «Мир-1», «Наири», «Мінськ-22», «БЕСМ-4М» та інші. Біля витоків створення кафедри стояли нинішній завідувач кафедрою «Економічна кібернетика» проф. С. К. Рамазанов, а також нинішній декан факультету «Менеджмент» професор В. М. Даніч, та доценти В. А. Цигунов, В. К. Варецький, Й. М. Болотінський, Н. М. Худяков та інші. Важливою подією було відкриття на базі кафедри, у 1978 р., галузевої науково-дослідної лабораторії Міністерства загального машинобудування в СКТБ «Алмаз». Основним науковим напрямком лабораторії була розробка спеціального математичного й програмного забезпечення неоднорідних багатомашинних комплексів для об'єктів оборонного і космічного призначення. Низку важливих науково-технічних робіт кафедра виконувала на замовлення Інституту кібернетики АН України, підприємств і організацій колишнього Союзу. Вона займала провідні позиції в галузі розробок інструментальних засобів прикладного та загальносистемного програмного забезпечення.

Уже на той час кафедра технічної кібернетики була однією з провідних кафедр інституту за напрямом створення систем автоматизованого проектування конструкторської та технічної документації, автоматизованих систем управління вимірювальними комплексами, крос-систем та емуляторів. Успішне поєднання науково-дослідної та викладацької роботи надало можливість відкрити на кафедрі, у 1985 р., спеціальність «Робототехнічні системи та комплекси». Перший випуск за цією спеціальністю відбувся у 1990 році.

З 1988 року кафедру очолює С. К. Рамазанов.

Розвиток ринкової й економічної кібернетики у 90-х роках ХХ — століття зумовив великий попит на спеціалістів у галузі інформаційних технологій в економіці, що надало можливість відкрити у 1993 р. ще одну спеціальність — «Інформаційні системи в менеджменті», яку в 1998 році було замінено на наявну нині спеціальність «Економічна кібернетика».

Із розвитком держави попит на спеціалістів у галузі інформаційних технологій зростає, тому в 2000 р. на кафедрі відкрито спеціальність «Інформаційні керуючі системи та технології».

З 2007 р. кафедра економічної кібернетики здійснює набір студентів на бакалаврську програму за напрямом 6.030502 — «Економічна кібернетика».

За роки роботи кафедра підготувала понад 1300 фахівців, 15 із яких здобули науковий ступінь кандидатів наук та одного доктора наук.

З 2010 р. планується прийом на магістерську програму за спеціальністю 8.03050201 — «Економічна кібернетика» із спеціалізаціями: 8.0305020101 — Моделювання економічних процесів, 8.0305020102 — Електронна комерція, 8.0305020103 — Прогнозування соціально-економічних процесів.

Нині на кафедрі навчається близько 400 студентів денної та заочної форм навчання у містах Луганськ, Красnodон, Свердловськ, Євпаторія, Скадовськ. Наявність кількох наукових шкіл дає можливість здійснювати підготовку аспірантів (кандидатів технічних або економічних наук) та докторантів (докторів технічних або економічних наук).

Вручення дипломів випускникам кафедри

На кафедрі працює студентська наукова спілка «Фенікс», яка проводить щорічну всеукраїнську наукову конференцію студентів з питань функціонування економіки в умовах глобалізації.

Крім навчальної роботи, колектив кафедри проводить активну наукову роботу в галузі еколого-економічного моделювання, управління регіональними освітніми системами, дистанційного навчання, інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень, моделювання технологічних та економічних процесів, дослідження демографічної ситуації та її впливу на економіку регіону. Раз на два роки кафедра проводить Міжнародну науково-практичну конференцію «Методи, моделі та

Застосування знань на практиці

інформаційні технології в сучасній економіці». Викладачі кафедри беруть участь у Міжнародній виставці «Сучасна освіта України XXI століття» та мають у своєму арсеналі повний комплект медалей цієї виставки.

Міжнародні зв'язки кафедри економічної кібернетики з навчальними закладами та установами інших країн характеризуються за двома напрямками: підготовка спеціалістів для закордонних країн та співробітництво із закордонними ВНЗ-партнерами.

Кафедра економічної кібернетики має достатньо розвинені міжнародні зв'язки. За спеціальностями кафедри навчаються зокрема студенти з Росії. У рамках міжнародного обміну між Україною та Німеччиною на кафедрі проводиться підготовка студентів для навчання в Ессенському університеті. В межах урядової угоди між Україною та В'єтнамом випускника кафедри економічної кібернетики у 2003 р. було направлено до аспірантури в університет В'єтнаму. У 2009 р. кафедра брала участь у Міжнародній конференції «Перспективи розвитку діяльності польських та українських підприємств» у місті Варшава (Польща), за результатами якої було видано збірник наукових праць та підготовлено до друку спільну монографію.

Кафедра досить активно співпрацює із закордонними ВНЗ-партнерами за головними напрямками науково-дослідної та навчальної роботи. Так за програмою російсько-українського співробітництва виконується робота «Розробка інформаційно-аналітичної системи підтримки прийняття рішень у регіональній системі освіти». Партнер проекту з російського боку — Московський державний інститут ділового адміністрування при уряді Москви. Керівник проекту — професор С. К. Рамазанов.

У висновку хочу висловити велику подяку всьому колективу мого рідного Далівського університету, особливо колективу факультету і моєї кафедри, де я пропрацював і живу багато років. Бажаю всім вам добробуту, стабільності в розвитку і процвітання.